

20. gada-gahjums.

Mahjas weefis.

Maksa ar peesubtiščanu
par pašti:
par gadu 1 rub. 60 kap.
" pufgadu 85 "

Maksa bez peesubtiščanas
Rihga:
par gadu 1 rub. — kap.
" pufgadu 55 "
" 3 mehnešči 30 "

Mahj. w. teel isdohts fest-
beenaħm no p. 12 fahfoht.

Maksa
par fludinaščanu:
par weenas fleijas smalku
rakstu (Petit-) rindu, jeb
to weetu, ko taħda rinba
eehem, maksa 10 kap.

Kredatcija un ekspedizija
Rihgā,

Ernst Plates bilšču- un
grahmatu- druktatavā pee
Beħtera basnizās.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpaščneeks un apgahdatajs.

Mahjas weefis isnaħt ween reis pa nedeku.

N° 17.

Sestdeenā, 26. April

1875.

Rahditajs.

Jaunatahs sinās. Telegrafa sinās.
Ēlfšemes sinās. No Rihgās: teatera israhdiščana. No Baltas:
pahr deenestneezehm pilssehtā. No Beħsumuščas: pahr teatera israhdiščanu.
No Straupes: jaunā semlohpju beedriba. No Jelgawas: pahr istahdi. No
Kursemes: nelaine zaur šauhpoščanoħs. No Maskawas: ģugineeku glahb-
ščana.

Ārsemes sinās. No Bahzijas: pahr katolu šabeebribu atzelschamu.
No Austrijas: goħba maltite. No Spanijas: Karlistem eet plahni. No
Aštjas: bads Maš-Aštja.

Ķaupitaji Itālijā. Raħds wahrds pahr danzoščanu. Pahr Widsemes lauf-
stohlu walbiščanu. Pahr swehtbeenu. Bepdelīga.
Peelilumā: Beħgti. Graudi un seedi.

Saunatahs sinās.

No Rihgās. Baltijas general-gubernatora kungs, firsts
Bagration, šchihs nedelas fahkumā pahrbrauzā no Beħterbur-
gās atpakal.

— Kā dšird, tad general-adjutands Albedinški k., Wilnas
kara-pulku apriaka pahrwalditajs (šhefs) nahkfoščā nedelā at-
brauščoht uš Rihgu, kur tad tee šche buhdami saldatu pulki
tikščoht pahrraudsiti.

No Mehwalēs. Kā tureenas awifes šino, tad tai 18tā
Aprili bijuščais Iganijas gubernatora k. firsts Schachow-
skoi-Glebow-Streschnews Mehwalē atbrauzis, lai gubernijas
pahrwaldibu waretu nodohť jawnam peħznahkamam, jaunam
gubernatoram.

No Lufumas. Kā „Balt. Wochenschrift“ šino, tad Lufu-
mai semlohpibas beedriba fawā fehdeschanā tai 12tā Merzi
nospreduše, jawas protokolus kahdā no semlohpibas awifes
likt nodrukahť. Tai pašča fehdeschanā tika uš v. Böttcher-
Kuffschen k. preeščlikumū rospreests: lai beedriba luhdsohť no
walsts-domehnu ministera kunga palihdsibu no 600 rubleem
preešč labaku waišlu širgu eegahdaščanas.

No Deenwidus-Kreewijas. Tureenas eedšihwotaji baidijahs,
ka šhini pawasari zaur sneega daudsumu ne-izelahs leeli uh-
dens-pluhdi, bet goħds Deewam! pluhdu bailes bija weltas
bijuščas, jo zaur pastahwigu auštu laiku sneegs pamasitinam
istuja un semē, kas nebija šafalufe, uhdens eesuhzahs. Zil
daudš no awišču sinahm redsams, tad seemas šehja naw nelo
zeetufe.

No Breslawas. Tureenas biskaps Fersters tizis preeščā
aizinahts preešč kara-teečas Birnbaumā. Winšč tapeħz ti-
zis preeščā aizinahts, ka winšč uš pahwesta enzifiku atbal-
sidamees lizis Mehmes prahwestu Kulu ij basnizās šabeebribas
išleħgt, tā ta fawā laikā šinajam.

No Grazes. Jawn sinās bija išpauštas, ka Don Alfonso

aibrauzis uš Salzburgas pilssehtu, bet šchihs sinās, ka pa
telegrafu teel sinohts, israhdijuščahs par nepateesahm. —
Zaur ruhpiģu gahdaščanu zaur saldatu peepalihdsibu nekahdi
nemeeri pret Don Alfonso un Dona Blanku naw raduščees.

No Franzijas. Ta winā numurā peemineta Gambetas runa
par til šwarigu atsihta, ka par tam gahdaščoht, ka šchi runa
ari uš semehm teel išplahťita, ihpašči tur, kur mas teel awi-
ses laštās.

— Belforas pilssehtas eedšihwotaji aisuhtijušči pee weza
Ijhra deputaziju, waj winščy peenentu, kad winu eezeltu par
senata lohželli. Bezais Ijhers to apfohlijs.

No Itālijas. Itālijas walsts weetneeku šapulzē walsts
weetneeks Raporta preeščā lizis eewehrojumu pahr šawstar-
piģu buhščanu starp waldbibu un basnizu. Winšč fawā ee-
rojumā peemineja, ka waldbiba pret basnizu toħs uš tam ših-
medamohs walstslikumus peenahťami ne-eewehrojohť, tas ir, ka
waldbiba deesgan ne-eewehrojohť, kur basniza šchahdus likumus
pahrkahpjohť. Tad winšč ari wehlejahs sinahť, kapeħz tee
likumi pahr basnizās mantibas pahrwaldiščanu neteeohť walsts-
weetneeku šapulzē eejneegti preešč apšpreeščanas. Justizes
ministeris uš tam atbildeja, ka garidsneeki lihds šchint walsts
likumus ne-efohť pahrkahpušči, un fajija, ka likumi par bas-
nizās mantibas pahrwaldiščanu nahľšchohť driħj pee apšpree-
ščanas. Peħz šchihs išklaidroščanas Raporta nehma jawnu
preeščlikuma atpakal.

No Spanijas. Reħnina Alfonso stahwoħlis paleekoht ar-
weenu grehtaks, turklaht ari wina mahte, bijuše Spanijas
kehmineene Isabella, katrā briħdi taišahs atpakal uš Spaniju
nahť, zaur ko winam ari dasčas nepatifščanas išeltohs.
Zaur to kehninam grehts stahwoħlis, ka winšč nedš briħw-
prahťigeem nedš wezu laiku aistahwetajeem negribedams preti
stahtees, neweenas partijas uštizibu nepanahťohť.

Telegrafa sinās.

No Beħterburgas tai 23. Aprili. Amerikā kartupelu šli-
miba raduščehs, kas zaur tā nošauktu Kolorado-lufaini zeħlu-
fehš, tapeħz teel aislegts, kartupelus no ahřsemehm Kreewija
eewest.

No Berlīnes taj 24. Aprili. Kā waldbibas awifes šino,
tad Bahzijas keisars Zuni mehneši brauščoht uš Guses pils-
sehtu un rudenim beidsotees uš Itālijū.

— Tai 25. Aprili tiks pahřpreesti walstšweetneeku šapulzē
klosteru-likumi.

Par nelaimi bohmis, pee kura schuhpuli bijuschi peekahrti, naw bijis deesgan stipri peeseets, un tadeht zaur abu puifchu pahrdrohfschu schuhposchanohs weens gals tam paspruzis wala, zaur ko abi schuhpotaji nokrituschi un ta fasituschees, ka weens no teem pehz masa brihscha nomiris un pee ohtra esohht maf zeribas, ka wehl isdseedinafchoht. — Dee ir ne-apdohmbas un pahrdrohfschibas augli! — Buhtu gan wehlejam, ka faimneeki, kuri atwehl saweem gahjeem pa leeldeenahm zaur schuhposchanohs pajautrinatees, ari us tam zeeschi randsitu, ka schuhpuli tiktu stipri peeseeti un schuhpotaji par daudi augiti gaisa ne-izeltohs. Tad tahdas nelaimes, kahdu augfcha peemineju, newaretu notift. — Tai pascha pagasta kahds semneeks zaur sawu ne-usmanibu falansis us mahju brauzohht kahju un kahds wianu puifis trescha fwehtku deena no rijas augfchas pelawu maifu mesdams, usmetis to kahdam fejschi gadus wezam puifenam, kuzam zaur to ziska tikufe islausta. Daudi tahdas nelaimes nenotiftu, ja laudis buhtu usmanigali.

Lappas Mahrtinsch.

No Masskawas. Kugineeku glahbschanas beedriba ir islaiduse pahrsklatu pahre sawahm darifchanahm isgahjuscha gada. Is scha pahrsklata redjams, ka beedriba jaw ir cetaisijuse 28 glahbschanas stanzijas: 2 seemela Baltä juhra, 19 muhsu Baltijas juhra, 6 Melnä juhra un 1 Kaspijas juhra. Isgahjuscha gada ir pawisam 153 fugi nahluschi nelaimes, pee lam zaur beedribas palihdsibu 155 kugineeki ir isglahbti is nahwes breefmahm, bes tam wehl eefschemes uhdenos ir 141 zilweki. Beedriba gada laika isdewufe 120,000. rubl.

Mhrsemes sinas.

No Bahzijas. Ka to sawa laika jaw peeminejam, tad Bahzijas waldiba nodohmajuse wijus katolu ordenus jeb garigas fabeedribas atzelt, kas ihpafchi nenodarbojajs ar slimneeku kohpschanu. Schinis deenas nu waldiba eefneegufe preeksch apfreeschanas Pruhfijas weetneeku fapulzei jeb aistahwu namam preekschlikumu pahre mineto katolu ordenu jeb fabeedribu atzelschanu. Scho preekschlikumu sche ihsumä ussimefim. Wijas katolu garigas fabeedribas, kas nedarbojajs ar slimneeku kohpschanu un mahzifchanu, teel atzeltas un kas no tahdahm fabeedribahm (prohti tahdas, kas par slimneeku kohpschanu un mahzifchanu gahda) ari wehl paleek, tahs war itt katra laika zaur (laizigas) waldibas pawehli atzeltas. Schahdu fabeedribu mantiba neteel no walsis waldibas atnemta, bet paleek waldibas fina un pahrwaldiba. Dee preeksch schihs mantias pahrwaldifchanas no waldibas eezeltee pahrwalditaji teel pehz walsis likumu nofazijumeem pahraudsiti. Is schihs mantibas teel ufturechana sneegta atzeltu fabeedribu lohzeekleem. Kas no mantibas atliktohs, tas tad teel pehz likumeem illeetahts. Schis nolitums nahf spehka, kad winsch tijis pasludinahs. — Ultramontaneem sinams tagad deesgan galwas grohfschana pahre scho preekschlikumu un ka prohtams wini ar wifu sawu gadribu un ismanibu, ar wifu sawu stingrumu un sifestumu schim brihwprahtigam pahregrohfsijumam preti stahjees.

— Kahda pahwestneeku partijai kalpodama Italias awise sifhwu rakstu islaiduse pret Pruhfiju. Wina raksta, ka tagad wairs ne dohmaht newarohht us meerigu islihgfchanu stary pahwesta un Pruhfijas waldibu basnizas leetas. Kahdus meera uolihgumus ari preekscha zeltu, wifs tagad buhtu par wehlu,

jo eefschigu eenaidu wairs ne-ismihzinafchoht, bet par tam nefo ne-esohht ko schaubitees, ka pahwestis ne-uswarefchoht. Ta raksta mineta awise. Us tam nu simeedamahs Wahzu awise („Nat. Ztg.“) peemin, ka zaur to teeloht Pruhfijas waldiba peespeesta wehl jo stingraki turetees un sawu nodohmu ispidiht.

Sihfi notifumi is Berlines. Isgahjuscha nedela kahds kutscheris, ar wesumu braukdams, neschehligi sawam sirgam sita ar pahtagas kahtu pa kaku un galwu. Gekam laudis, kas to redseja, spehja peesteigtees un neschehligam kutscheram breefmigo sirga kauschamu aisseegt, pa to staryu kutscheris bija sehta eebrauzis. Kamehr laudis pahre kutschera neschehligu sirdi pufojajs, te isdisejea breefmigi eekleedsamees sehtas widu un drihs pehz tam seewa isnahza, kas pehz ahrstes steidsahs. Prohti sehtas widu tas notijis: tik lihdi ka kutscheris bija sirgu isjuhdis, te sirgs sawam mohzitajam spehris, to gar semi pafweedis un ar kahjahm wina meefas minis. Kutscherim gurna-kauls pahrlahts un laikam ari warbuht eefschas famaitatas. Ja winsch pee dschwibas paliks, tad scho deenu gan nepeemirshs, kura sirgs pee wina atreebees. Scho notifumu ussimejam par eewehroschamu teem, kas sawus lohpinus mohza.

— Breesmas, kas zaur petroleumu war notift. Behweru meistars L. mehds awakareem wehlu mahjas pahrnahht. Isgahjuscha nedela ohtrasdeenas wafaru, kad minetais L. ari wehlu mahjas pahrnahza, wina 22 gadus weza meita petroleumu lampu ne-isdsehfa, bet leesnu noskruhweja, ta ka til ko dega. Kad nu tehws ap pulstien 2 pehz pufnachts pahrnahza, tad winsch pamanija, ka wina meita tikko elpoja un wifa istaba ar twaiku spildita. Lampu augstaki usskruhwejis winsch eeraudsija, ka istabas leetas bija apklahtas ar smalkeem melneem putleekem un wina meita guleja bes famanas. Duhlit suhtija pehz ahrstes un tam ari isdewahs bes famanas buhdamu meitu atdschwinaht, bet ta ar grehtu galwas slimibu apsirga. Scho klahht par eewehroschamu peeminam, kad petroleumu lampas leesnu masinu noskruhwe, tad iszelahs (ihpafchi, kad petroleumus naw tihrs) lohti skahdigis twaiks; tapahz wajaga waj lampu pawisam isdsehst, jeb ar pilnu leesnu laut degt, bet ne noskruhweht, ka tikai masa leesmina atleekahs.

No Austrijas. No Italias pahrbraukdams Austrijas feisars irihkojis Ragusa gohda maltiti muhsu Keisara dsimschanas deena tal 17ta Aprili. Us gohda maltiti ari bija eeluhgti daschi tur dschwedami Kreewi. Pee malkites Austrijas feisars issauza muhsu Keisara weselibas, un kad Kreewijas walsis-dseesnu „Deews fwehti Keisaru“ spehleja, tad Austrijas feisars lihdi ar wifseem klahtbuhdameem pazehlahs no saweem sehdeekleem.

— Ka sawa laika sinojam, tad Don Alfonso ar sawu laulatu draudseni Dona Blanka no Karlisstem atstahjuschi un us Grazes pilssehtu nobraukuschi, kur wini tagad dschwwo. Grazes eedschwotaji lohti fa-ihguschi, ka schee zaur sawu negantibu Karlistu kara pasihstamee swebchineeki pee wineem nomefuschees. Tai 15ta Aprili Don Alfonso ar Dona Blanku bija us basnizu nobraukuschi. To pamanijuschi studenti fapulzejajs leela skaitla, un kad Don Alfonso un Dona Blanka is basnizas isnahza, tad wini tika ar leelu trohfsni un swilpschamu apfweizinati. Studenti wineem speedahs klahht, ta ka til ar polizejas palihdsibu wini wareja zauri tift. Dona Blanka, pee sawa laulata drauga rohlas peekehrusehs trihzeja ka apschu lapa, bet Don Alfonso meerigi isturejajs un us studentu swilpschamu wehl smihnedams ar jepuri swebzinaja. Zaur to wehl

fibas-wakari pahrwehrtisees par ihsteem preeku= un lihds ar to ari par kreetneem attihstifchanas-wakareem. Kad pa nahko-fcho brihwo wafaras laifu attal pa jawu mihto Latwiju pastaigafchohs, tad lai Deems dohd daschu ko zitadi Latweeschu fadsihwe peedsihwoht! Neraudas Rihgonis.

Vahr Widsemes lauffstohlu waldischanu.*)

I. Wirslaukstohlu waldiba.

(Oberlandschulbehörde.)

- Pee schahs augstakahs Widsemes lauffstohlu waldbas peeder:
1. 4 wirspehrmelderu leelkungi no teem 4 Widsemes aprinkeem (Obeilichenvorsteher).
 2. Widsemes generalsuperdents.
 3. Wirsemes schulrahfs.
 4. 1 peefehdetajs no semneeku kahrtas.

Wirspehrmelderu leelkungs muischneeki zel sawa fa-eimā jeb landagā un prohti if landrahteem. Tapat ari schulrahstu muischneeki ezjel sawa amata. Par peefehdetaju no semneeku kahrtas teel zelts weens no aprinka lauffstohlu waldbas peefehdetajeem. Paschi tee aprinka lauffstohlu waldbas peefehdetaji ir zehleji.

II. Aprinka lauffstohlu waldiba.

(Kreislandschulbehörde.)

Tahdu aprinka lauffstohlu waldbu 4 rohbahs Widsemē.

Pee aprinka lauffstohlu waldbas peeder:

1. Aprinka wirspehrmelderu leelkungs it la preefschsehdetajs.
2. Weens peefehdetajs no leelkunga kahrtas (assessor nobilis), ko muischneeki zel.
3. La aprinka wezalais prahwests (katram aprinkim ir 2 bruguteefas aprinki (Ordnungsgericht) un 2 prahwesti).
4. 2 stohlu pahrlohtotaji jeb stohlu rewidenti no muischneeku kahrtas, no katra bruguteefas aprinka weens, ko muischneeki zel.
5. 2 stohlu pahrlohtotaji jeb stohlu rewidenti no mahzitaju kahrtas, no katra prahwesta aprinka weens, ko katra prahwesta aprinka mahzitaji zel.
6. 2 peefehdetaji no semneeku kahrtas if katra bruguteefas aprinka stohlu wezafajeem.

III. Stohlas kawents (katra draudse).

Pee scha kawenta peeder:

1. Stohlas pehrmelderu leelkungs it la preefschsehdetajs.
2. Wisi draudses muischneeki jeb wisu weetneeki.
3. Draudses mahzitajs.
4. Draudses stohlas wezafajs.
5. Draudses stohlmeisters.
6. Wisi draudses deputati no semneeku kahrtas.

IV. Draudses stohlas waldiba.

(Localschulverwaltung.)

Pee draudses stohlas waldbas peeder:

1. Stohlas pehrmelderu leelkungs.
2. Draudses mahzitajs.
3. Draudses stohlmeisters.
4. Draudses stohlas wezafajs.

Draudses stohlas waldiba stohlas kawentam sinu laisch, ka ar draudses stohlas buhfschanu us preefschu eet. Draudses stohlas waldiba tomehr nestahw sem stohlas kawenta, bet sem aprinka lauffstohlu waldbas.

V. Pagasta stohlmeisteri.

Katrs pagasta stohlmeisters teel zelts no sawas pagasta waldbas. Tomehr pagasta waldiba tahdu ween drihst ezjel par pagasta stohlmeisteru, tam no effama komisijas ir leezibas grahmata, ka sawu effamu pareisi taisijis. Draudses stohlas waldiba sawa amata apstiprina to no pagasta waldbas ezjelto pagasta stohlmeisteru un to ari atlaisch no amata, tad waijadsigs ir.

VI. Draudses stohlas wezafajs.

Draudses stohlas wezalo ezjel un atlaisch stohlas* kawents.

*) if „Latweeschu amischm.“

Vahr swehtdeenu.

Kad kahds semneeks reis sawu kaiminu issmehta, tapeh; ka schis tapat la winsch swehtdeenās nestrahdaht, bet turpreti fcho atpuhschanahs deenu, usihtigi Deewa-namu apmekledams bibbeli lasidams luhkoht swehtst, tad kaiminsch winam ta atbildeja: „Teiksim, man buhtu septini dahlberi kabata, no kureem es buhtu pirnam nabaga zilwekam, kuru es fatiktu, feschus atdewis: ko tu us tam fazitu?“ — „Es tewi ceraudsitu par gaušchi labfirdigu zilweku, un fazitu, ka tam zilwekam, kas tew til laba prahta fatapis, waijaga par tawu dahwanu ihsti pateizigam buht.“ — „Labi“ atbildeja semneeks, „bet ko tu tad fazitu, kad schis buhtu pateizibas weeta mani gar jemi sweedis un man pehdigo dahlberi atnehmis, kuru es preefsch sewis patureju? Saki, ko tad?“ „To neleeti waijadsetu tuhliit pee karatawahn west, un tas buhtu par mas!“

„Draugs,“ fazija kaiminsch, „un tas til us tewi paschu ween simejash. Tu esi tas wihrs, no kura es runaju. Deems tew ir feschas deenas dewis, kurās tew buhs strahdaht un few maiji pelnitees. Winsch few tikai septito deenu paturejis un mums pawehlejis winu swehtst, bet pateizibas weeta par wina laba-darischanahm un wina swehtu prahtu zeenst, tu winam nosohds septito deenu. Waj tas naw tas pats? ka tew schteet?“ (M. K. = Bl.).

Besdeliga.

Kahda zeema pee Prahes pilsofhtas darbojash muischneeks ilgu laifu ar tahm dohmahm: waj besdeligas iklatru gadu sawas wezas ligdas usmekle? Pee sawa nama jumta atradash besdeligas ligda, if kuras winsch besdeligu nehma, winai ap kaku weeglu baltu bantiti aplika, us kuras winsch to wahrdu „Bohemia“ bija rakstijis un laida winu attal wala. — Kad nu schini gada besdeligas atahza, winsch redseja tai pascha ligda pee sawa nama to paschu besdeligu ar to bantiti un pamanija, ka wehl kahds rinkitis ap kaku bija. Winam isdewahs besdeligu attal eekert un atrada, ka wehl weena bantite ar to wahrdu „Hispania“ ap kaku bija. Tagad winam bija ta leeta skaidra.

Smeecku stahstinsch.

„Greefset zetu, draugs!“ — usfauza kahds kungs semneekam. „Ja negreefset, tad redsefset, kas notiks.“ — „Nu, kas tad notiks?“ — semneeks jautaja brihnidamees. „Tad es greefschu zetu,“ — meerigi kungs atbildeja.

R. Matscherneeks.

R. E. — D. Duhtum Juhšu dseefminu usnehmuschi ar Juhšu octografiju, bet trubla daschi burti.

W. K. Rapsch ta dseefmina „Wif upes“ til ihša paliluse, pah; to ar weh-sult dohšim sinu. Resalzijs.

Lihds 24. Aprilim pee Rihgas amahstufchi 112 lugi un aishahstufchi 14 lugi.

Atbildeams redaktehs Ernst Plates.

